

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.
Posamezne štev. 10 h.

SLOVENE

Inserati:
Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniši nedejje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Bosna.

Sarajevo, 9. sept.

Od zelo vplivne strani se poroča: V kratkem se bavi z bosanskim vprašanjem, ki je zdaj za Avstrijo najvažnejše in eno najvažnejših v mednarodni politiki, skupni ministrski svet v Budimpešti. Kaj bo ukrenil, je težko uganiti. (Ministrski svet se je včeraj vršil, definitivnega pa ni nič sklenil, ker je baron Burian, upravnik Bosne, še zelo na nejasnem. Glej »Politični pregled«. O. ur.)

To je gotovo, da Bosna ne more več biti brez ustavnega zastopstva bodisi v tej ali oni obliki. Zdaj, ko ima Turčija ustavo, se Bosni ne more odreči. Gre samo za to, kdaj naj se uvede in v kakšni obliki.

Velik del mosleminov je izdal parolo: Nazaj k Turčiji! Pa na ta način ne bo šlo, kar so celo najvročejši že sami uvideli. Ta namera se zato udeležiti ne more, ker vevlasti tega ne bodo dopustile — s krvjo priborjene Bosne Avstrija ne izroči brez boja; da bi se pa to vprašanje rešilo z orožjem, tega nobena vevlast ne bo trpela — iskra v Bosni zaneti požar na celim Balkanu z nedoglednimi posledicami. Torej ta misel je prazna.

Srbi zahtevajo, da se brezpogojno in takoj Bosni podeli parlament, nikakor pa se prej ne sme izvršiti aneksija Bosne, priklopljenje k monarhiji, oziroma k tej ali oni državni polovici. Srbi dobro računajo. Večina jih je namreč za to, da se Bosna priklopi srbskemu kraljestvu ali pa ustanovi samostojna bosanska vladikovina, morda pod nominalno turško suvereniteto itd. — misli in načrtov je veliko — samo Avstriji ne sme pripadati. Če dobi Bosna parlament in Srbi v njem večino z mohamedanskimi opozicionalci vred, potem je gotovo, da se bodo storili taki sklepi, da bodo za avstrijsko upravo nastale velike težkoče. Srbsko-mosleminski parlament v Bosni bo vedno delal Avstriji težkoče in izzval mednarodne spore glede na državno-pravno stališče in pripadnost dežele.

Pri starem pa tudi ne more in ne sme ostati. Bosanska uprava je slaba, birokratska v najslabšem pomenu besede in Avstrija si je v Bosni sama vzgojila sovražnikov. Bosna ima n. pr. občinska zastop-

stva in zakon, ki jih odreja, je tako popoln in lep, kakor da bi bil napravljen na Angliškem. Toda kako se v resnici vrši. Ljudje pridejo skupaj, da izvolijo občinsko zastopstvo. Pa pride kak kancelist od okr. urada in pravi: Kaj se boste tako dolgo posvetovali? Ti in ti so izvoljeni, to vam dam na znanje! Nekaj dni potem dobijo ljudje, katerih nihče ni volil, legitimacijo, župan pa postane v marsikateri občini človek, ki niti brati in pisati ne zna. Župan v takem kraju je žandar, ki pritiska na akte, izdelane v centrali, občinski pečat. Tudi osebna, kruta preganjanja ne morejo ljudstva navdušiti za Avstrijo.

Kaj torej? Nič drugega na ostane kot Bosno priklopiti Avstriji, jo anektirati. So velike težkoče, res. Na eni strani treba vevlasti za to pridobiti, na drugi strani rešiti vprašanje, kateri državni polovici naj se Bosna priklopi. Vse eno. Naj bodo še tako velike, treba jih premagati, ker drugega izhoda iz te zagate ni. Če bo baron Burian iztuhlal slovito avstrijsko srednjo pot in dal ustavo, zastopstvo, ki ni zastopstvo, bo ljudstvo še hujšo razburil in stali bomo pred vstajo, hujšo kakršna je bila ona od leta 1878. Le če bo Bosna Avstriji priklopljena, da ne bo nihče v tem oziru več mogel delati kakih težav, le potem je mogoče misliti na parlament, ki bo res izpolnil svojo nalogo.

Avstrijska uprava zdaj lahko izprevidi, kam jo je dovedla njena kratkogleda bosanska politika! Sistematiško je zapostavljala v deželi katoliške Hrvate in negovala srbske pravoslavce; zlasti baron Burian ima v tem oziru veliko na vesti. Avstrija je s tem, da je preganjala s toliko krutostjo — kdo se ne spominja preganjanja blagega nadškofa Stadlerja? — Hrvate, sama sebi prizadala najhujše udarce, ker ravno hrvaški katoličani so edini lojalni element v deželi, ki je za priklopljenje Bosne k Avstriji, oziroma k troedinemu kraljestvu, dočim pravoslavci, o Avstriji nikoli niso hoteli in ne bodo hoteli nič vedeti. Ni se zlagal Srb Vojislav Šola, eden izmed voditeljev hercegovačkih Srbov, ko je nedavno nekemu avstrijskemu politiku dejal: »Ali ste videli tiste ga mladega popa z zamaknjenim obrazom? To je v celi okupacijski deželi od morja do Drine edini ortodoksni svečenik, ki je avstrijskega mišljenja!« . . .

Celo nekatoličan bo pritrdil: Če ima Avstrija namen, okupirane dežele tesneje združiti z monarhijo, potem najpreprostejša logika zahteva, da podpira njej prijazne elemente. Drugače je boljše, če Avstrija Bosno kar vrne Turčiji, naj se ona z njo ubija.

Ali bo ministrski svet v Budimpešti pod predsedstvom Njega Veličanstva prišel do tega spoznanja?

Listi poročajo, da bo poročevalec za Bosno v delegacijah najbrže dr. Šusteršič. Zato pa potuje po Bosni, da prouči ondote razmere. Veseliti nas mora, da bo v tako važnem vprašanju imel toli vplivno vlogo ravno poslanec S. L. S.

Občinska seja v navzočnosti zastopnikov deželne odbora.

(Dopis.)

Iz Idrije se nam poroča: Danes, 10. t. mes., popoldne, se je vršila na našem rotožu občinska seja, katero je odredil deželni odbor, da se v občinski seji dožene, kdo so tisti, ki navzlic odlokom deželne odbora prezidavajo mestno hišo, v kateri hočejo na stroške davkoplačevalcev dobiti večji prostor ljudje, ki se hočejo udobno zabavati v razkošno opremljenih prostorih. Dohod zastopnikov deželne odbora je naše mogotce, ki so mislili doslej, da delajo kar hočejo, da razsiplejo denar davkoplačevalcev, kakor se jim ljubi, silno razburil. Pisali so v Ljubljano po Toneta Kristana in Gangla, ki naj prideta pomagat, notar Pegan je skakal okolu in se rotil, da ne sme biti seja po dnevi. Zakaj? Pokazalo se je takoj! Ravnatelj gospod Anton Kristan je signal vse svoje mlečnozobe pristaše, ki sedaj predstavljajo idrijsko »ljudstvo«, skupaj, in naš občinski tajnik Julče se je potil vse dopoldne okrog, da je signal skupaj pred mestno hišo vse svoje sokoliče in druge postopače, katerih tudi v našem mestecu ne manjka. S takim »ljudstvom« so hoteli imponirati Kristan in Novak zastopnikom deželne odbora.

Galerija je bila natlačeno polna, istotako županova soba, dohod v dvorano, kdor ni prišel pravočasno, je moral ostati na stopnicah ali pa v veži. Od seje so iz-

ostali samo uradniki, češ, da ne utegnejo priti k seji ob 2. uri, dasi gredo v urad šele ob treh ali še kasneje, prišel pa je k seji notar, ki je nagovarjal odbornike k štrajku. Kako je pri nas v Idriji, so zastopniki deželne odbora videli in upajmo vsaj, tudi spoznali ves položaj: župan je marionetka, katero suka danes notar Pegan, drugi dan pa ravnatelj Kristan, sploh se kaže, da socialna demokracija popolnoma obvladuje naše liberalce, zlasti sedaj, ko se gre za prezidavo mestne hiše. Drugje v deželi sploh ni kaj takega mogoče, kakor pri nas v mestu Idriji; občinski odbor samo figurira, vlada pa galerija. K seji so pripuščeni ljudje, ki nimajo sploh nobene pravice prisostvovati sejam, kakor recimo Kristan, ljudje vpijejo v dvorano na govornike in danes so celo v galerije pljuvali na g. Golija. Zastopnik deželne odbora g. poslanec Jaklič je pojasnil, zakaj prisostvujejo zastopniki deželne odbora današnji seji, nato je virilist Lapajne protestiral, da sedi pri seji Kristan, ki nima nobene pravice več prisostvovati, za kakršne proteste se pa večina ne zmeni, notar je predlagal, da se seja preloži na šesto uro zvečer, pa je s predlogom pogorel, nato je povedal župan, da ga je zapeljal pravzaprav Gangl, ki je podajal potem neke častne izjave, govoril je Kristan in zahteval, da se seja prekine dotlej, da se pojasni, ako je Ganglova izjava resnična. Potem je notar hujskal zoper »klerikalce« in sprejel se je predlog, da se izreče občinski odbor solidaričen z županom. To je zastopnikom deželne odbora zadostovalo in so naznanili, da za nje nadaljevanje seje nima nobenega pomena. Virilisti Didič, Goli in Lapajne so podali izjavo, da se ne strinjajo s postopanjem občinskega odbora. Galerija je ploskala, vpila in tulila, ob sklepu žvižgala, pred hišo je Julče hujskal maso in lagal, ko je pa Božič nekaj ugovarjal, so ga hitro obsuli mokači in liberalci ter so ga zmerjali in pehali semintja. Kaj bi bilo ponoči, ko se lahko naredi, da hipoma ugasnejo električne luči. — Po seji so bili liberalci za kompromis, ker se boje posledic. — Zastopniki deželne odbora so si potem ogledali elektrarno, ki jo ponuja podjetnik občini. Davkoplačevalci bomo tudi o tem vprašanju pazili, da se ne bo »rešilo« na naše stroške zopet revnega liberalca. Drugič več!

LISTEK.

Skrivnosten kovčeg.

(Dalje.)

»Prodala bi, pa bi ušla v Ameriko.«
»Bedak! Kako pa morem prodajati, ko sva skupna posestnika. Še le čez eno leto, ko ga ne bo od nikoder, lahko prodam. Sodnija proglasi Šakona za mrtvega, in jaz se lahko omožim. Vidiš, nikamor ni treba bežati; bolj ko se beži, slabše je. Zakaj nisva zavozila že poprej, v mesto prišedši, na Krvavi potok! Ne bi imela zdaj te sitnosti. Mislila sem, da bi pustila kovčeg na postaji, pa kaj, ko pozna vse bogato Šakonko . . . Ni drugega, ne kaže, kot da neseva po noči. . . .«

Brado podprto v roke je poslušal fant, strmel v kavo, ki je stala v veliki posodi pred njim. Dan je bil brezkončen, če prav sta šla morilca po mestu, se poskušala zabavati. Šla sta tudi na perutninski trg, kjer je pravila Šakonka ženskam brežiškega okraja, ki so prodajale jajca in kokoši, da je odšel njen mož v Sisek, ona dva s hlapcem počakata tu nanj. Ženske so pomežikovale, da se lahko čaka v prijetni družbi, in zakaj da bi hodila mlada gospa sama, ko je ustvaril Bog človeka za družbo.

Drugokrat se je nasmihala Šakonka lahko miselno takemu draženju, ki je bilo nekaj šale, nekaj dobrohotnega opomina. Ljudje v solnčnih goricah niso preveč strogi v moralnem oziru.

In tako je bilo prišlo . . .

Brezkončen je bil tisti dan, brezkončen večer. Ure so se vlekle, kakor bi bila vsaka ura cel dan. Petje pivcev, odhajanje voz, je prihajalo v skrito sobico, razburjalo čakajoča, ki sta sedela pri mizi, se pogledovala plašno, poslušala, odvrčala pogled od kovčega, ki je stal tako grozeč tam, rastle vedno višje . . .

Pa odbila je, vendar enkrat! polnoč, odbila ena. Po hiši je umolknil vsakteri ropoto. Rahlo je fant odprl vrata, poslušal. Nič se ni genilo na dvorišču. Tedaj sta se sezula in prišla za kovčeg. »Oh! mene je groza!« . . . je šepetala tresoče se Šakonko. Skozi šklepetajoče zobe je stisnil fant: »Zdaj ni časa za to.«

Oprezno sta nesla grozno težo črez hodnik, stopnice, do velikih vrat na dvorišču. Luči ni bilo treba, prvi krajec je svetil ravno dovolj. Vrata so bila zaprta z močnim zapahom. Fant ga odrine. Že stojita na slabo razsvetljeni lici. Nikakovega glasu ni bilo slišati. »Če bi prišel ravno redar, reciva, da sva prišla s polnočnim vlakom,« pošepeče Neža fantu. Naglih korakov gresta po lici proti Krvavemu po-

toku. Poznala sta bližnico, prišla srečno do neprijazne, zloglasne ulice. Od jesenskega dežja narastla voda je drla motna pod mostom, okna na drugi strani so spala v tmini. Pa tam, v hiši sramote, so gorele še luči — od tam bi znal priti človek — torej hitro — odpriva, vrziva . . .

Ključ je škrtal . . . Pa predno je odprla drhteča roka, je stal, kot izrastel iz tal, redar pred preplašenoma: »Kaj imate tu, odkod prihajate?« vpraša strogo.

»Nič, gospod redar,« odgovarja Šakonka, ki se je bila hitro zbrala. »Počije-va z mojim kovčegom. Sem prišla s polnočnim vlakom in grem v tisto hišo. Fant mi pa pomaga nesti. . . .«

»Hodite k vragu!« je rekel redar in odšel s trdim korakom, izginil za obokom. Počakala sta časek. Potem se je obračal zopet ključ — nagnila sta kovčeg, zaprla oči, da ne vidita . . . Pa: »A tiča, zdelo se mi je nekaj,« je vskliknil redar za njima, zažvižgal, položil roko na kovčeg. Smrtni strah in obup sta prešinila Franceta. Sedaj velja zopet: »on ali jaz,« si je mislil. Z naglo kretnjo je sunil kovčeg v vodo, z naglo kretnjo se je obrnil — in redar je zletel za kovčegom. Redarjev krik je donel skozi noč, slišali so se žvižgi . . . Morilca sta tekla, letela, skrivala se pod stebre hiš pred hitečimi redarji in prišla brez sape v lico, čez dvorišče, v sobo. Tam je prižgal fant svečo, in pogledala sta se s tiho grozo.

Zopet nov umor . . . Pa kaj se je vtilkal sitnež v njihov posel . . .

Domov sedaj. Uničen je dokaz krivde, zdaj čakata lahko mirno na vprašanja po gospodarju. France bo gospodaril mesto njega, dokler ne pride dan, ko spozna gospeksa Šakona za mrtvega in postane France resnični gospodar težko prislužene posestva. Mogoče, da se najde med tem tudi kje kako nepoznano truplo, pa iztakne gosposka, da je Šakonovo. Vse bo še dobro, vse. Le domov in pametno.

»Domov,« rečeta enoglasno. Po Krvavem potoku letajo zdaj redarji, iščejo druga, ki jih je klical. Hitro iz Zagreba . . . »Vprežem sam, greva,« pravi France. »Ne, mu ugovarja ona,« kaj bi rekli, treba počakati dne, kot sva rekla . . .

»A kovčeg?! Videli bodo, da ga ni. . . .«

»O, prava reč! . . . Tak izmisli si no hitro kaj, ti buča neumna. . . .«

»Nič ne vem, Neža. Kar vrti se mi v glavi. . . .«

»Oh, počakaj . . . Če vpraša Luka ali kdo drug po kovčegu, pa rečeš, da si se udinja! tukaj za kočijaža in da si odnesel ponoči kovčeg na svoje novo stanovanje. . . .«

»Saj res. Naj se privadim laži. . . .«

Res je vprašala natakara, ko sta vzela v gostilniški sobi zajutrek, po kovčegu, po gospodarju. Šakonka je pravila, kako ji je sitno, ker ni moža in jo mora

AVSTRO - OGRSKA.

Skupni ministrski svet.

Včeraj popoldne se je vršil po zadušnici za rajno cesarico Elizabeto v palači ogrskega ministrskega predsednika v Budimpešti skupni ministrski svet. Udeležili so se ga skupni ministri in pa oba ministrska predsednika. Posvetovanje je trajalo štiri ure in pol. Sklenili so, da odgodijo zasedanje delegacij, ki so se nameravali koncem septembra sklicati, češ, da morajo zborovati deželni zbori v Avstriji. Tako utemeljujejo odlogodenje uradno. Seveda so pa bili merodajni tudi drugi razlogi. Ni tajnost, da se bodo pečale delegacije z zadevami okupacijskega ozemlja. Skupni finančni minister Burian je o svojem popotovanju v Bosni in Hercegovini podal pomirljiva poročila. Predlogi, ki jih namerava staviti, pa še niso tako izdelani, da bi se že o njih sklepalo. Burian namerava potovati še enkrat v Bosno, nakar v Budimpešti še enkrat poroča o položaju v Bosni. Ob tej priliki skupni ministrski svet končno sklepa, kaj naj se ukrene glede na Bosno in Hercegovino. Delegacije bodo najbrže zborovale v prvi polovici meseca oktobra po obisku španskega kralja, ker cesar zapusti Budimpešto sredi oktobra in se povrne na Dunaj. Skupni ministri bodo navzoči v Budimpešti pri sprejemu bolgarske kneževske rodbine 23. t. m. »Zeit« poroča, da se taka velevažna zadeva, kakršno je bosansko vprašanje, ne reši v eni skupni seji ministrskega sveta in tudi ne v sejah delegacije. Za zdaj se gre samo za to, da izdelajo načela, po katerih naj se izvedejo reforme. Delegacijske seje, v katerih predloži vlada načrt bosanskih prenosov, bodo skupne. Delegete tudi povabijo, naj prepotujejo Bosno in prouče bosanske razmere.

Nižjavstrijške deželnozborske volitve.

V volivnem okraju Mistelbach so sklenili kompromis nemški nacionalci in krščanski socialci za deželnozborske volitve.

Prašek o češki bodočnosti.

Prašek je izjavil na banketu v Ledecu, da morajo Čehi politično in kulturno delovati. Politiška nasprotstva ne smejo motiti, da bi eden ne mogel živeti poleg drugega.

Prvi uvoz mesa iz Srbije.

Dne 9. t. m. je došla iz Belgrada na St. Markov sejem na Dunaju prva pošiljatev mesa v štirih železniških vozovih z zakladnimi prešiči. Meso se je hitro prodalo.

Trpljenje rezervistov.

V Maglaj, Bosna, se je pripeljalo 250 rezervistov bosansko-hercegovega polka št. 1. Vozili so se že tri dni in bili zaradi dolge vožnje jako razburjeni. Ko so sedeli v vozovih vojaškega vlaka, se je pripeljal poštni vlak, ki se je kmalu odpejal proti Sarajevu. Rezervisti bi se bili radi peljali s poštnim vlakom. Več jih je skočilo že nanj. A pregovorili so jih, da so opustili svoj namen. Vojno ministrstvo izjavlja, da rezerviste zato ne zadenejo posledice. Iz Sarajeva pa dohaja poročilo, da so se pripeljali rezervisti ob 11. zvečer v Sarajevo, kjer je čakal nanje bataljon 23. pešpolka z nasajenimi bajoneti, ki jih je odvedel, in da jih postavijo pred vojno sodišče.

Praške vodovodne cevi.

»Zveza avstrijskih industrijcev« je glede na dobavo cevi v Prazi pozvala vlado, naj izdela zakon o pogojih za javno

dobavo, pri kateri naj se ozirajo na domačo industrijo. Inozemstvu se dobava ne sme izročiti brez ministrskega dovoljenja. »Hals Naroda« poroča, da je zahteval justični minister vse akte tožba z ozirom na razžaljenje časti. Akte so že poslali na Dunaj. Poslanec dr. Cernohorsky je vložil novo tožbo zaradi razžaljenja časti proti uredništvu »Časa« in »Prager Tagblatt«.

Desetletnica umora rajne cesarice Elizabete.

V spomin desetletnice, ko je bila umorjena rajna cesarica Elizabeta, so se vršile zadušnice na Dunaju, v Budimpešti in po vseh deželnih glavnih mestih. Med zadušnico v Budimpešti je cesar pokleknil in grenko plakal. Po budimpeštanskih javnih poslopjih so razobesili črne zastave.

Beck in Košut.

Ministrski predsednik Beck je obiskal ogrskega trgovskega ministra Košuta.

SKLICANJE HRVATSKEGA SABORA.

Budimpeštanski »Az Ujsag« javlja, da bo sabor kmalu sklican, da reši proračun. Ako bi sabor ne pokazal veselja »do plodonsnega delovanja«, ga hočejo odgoditi. Vlada namerava saboru predložiti celo vrsto zakonskih načrtov.

TURČIJA.

Zaprti dostojanstveniki izpuščeni. — Evropski inženirji. — Albanci. — Uradniški štrajk. — Bolgarske čete se zopet pojavljajo. — Grki.

Izpustili so večinoma že vse dostojanstvenike, ki so jih zaprli, ko se je pričela revolucija. Izet paša se celo pogaja z mladoturki, da se sme povrtni nazaj v Turčijo. Nastaniti se namerava v Damasku ali pa v Egiptu. — Oblasti so vzele v službo več evropskih inženierjev. — V Carigradu so ustanovili Albanci svoj klub. — Turški delavci so se hitro organizirali in po štrajkih dosegli uspehe. Zdaj so pa pričeli štrajkati celo uradniki. Efendiji naučnega ministrstva so pričeli štrajkati in priredili pred visoko porto demonstracijo. V Solunu so pa štrajkali brzojavni uradniki, ker so odpustili nekega uradnika. Dosegli so popoln uspeh. Zdaj pa zopet štrajkajo in zahtevajo, naj se odstavi nepriljubljeni ravnatelj Edem efendi. — V Petriči in Melniku se pojavljajo nove bolgarske čete, na kar je opozorila Turčijo grška vlada. Nemirni so pa tudi Grki, češ, da jih prezirajo v upravi, dasi tvorijo tretjino otomanskega prebivalstva. Vlada izkuša ustreči Grkom. — Grška vlada hoče gojiti z ustavno Turčijo najboljšo zvezo, da ojači grški živelj proti Bolgarom. Pozneje namerava celo skleniti s Turčijo zvezo.

NEMČIJA.

Anarhisti. — Novi davek.

Hesenska vlada je ukazala, da morajo razpustiti vsa anarhistična društva. Dozdaj so v Nemčiji trpeli anarhistična društva. Najbrže razpuste anarhistična društva tudi ostale zvezne države v Nemčiji. — V Nemčiji nameravajo obdavčiti elektriko in plin, kakor tudi reklamo, osobito plakate in inserate v časopisih, razven inseratov o službah. Povišati nameravajo tudi dohodninski davek v Prusiji, odpraviti pa davek na vožne listke.

RUSIJA.

Proti profesorjem. — Anarhisti.

Profesor Petrazycki je pozvan, naj izstopi iz kadetne stranke. Nadalje so po-

zvani še sledeči profesorji, da izstopijo iz stranke kadetov: Muromcev, Hessen in Baranowski. — V Kijevu so odkrili delavnico za razstreliva in izdelovalnico za ponarjanje potnih listov, last anarhistov.

POMILOŠČENJE V PERZIJI.

Šah je ob rojstvu svojega sina pomilostil malone vse politične zločince s pogojem, da zapuste Perzijo.

TOLSTOJEVA SLAVNOST DOVOLJENJA V RUSIJI.

Stolypin je ukazal namestnikom, da morajo dovoliti vsako Tolstovo slavnost. Vsi peterburški listi, razven glasil »Zveze pravih ruskih ljudi« objavljajo članke, ki slave Tolstega.

MINISTER GOLJUF.

Zaprti bivši danski justični minister Alberti je izjavil, da odloži vse svoje rede in naslove. Alberti je izpovedal, da je bil v petih slučajih podkupljen s skupno vsoto dveh milijonov kron, zakar je izposloval, da so bili obsojenci pomiloščeni. Ostalo svoje premoženje je nakupil z denarjem, ki ga je poneveril. Alberti trdi, da so poneverjali tudi drugi ministri in ne sam.

EVHARISTIČNI SHOD V LONDONU.

V Londonu so otvorili 1. t. m. evharistični kongres, ki se vrši v katoliški westminsterski katedrali. Navzočih je bilo osem kardinalov, 6000 nadškofov, škofov, prelatov in drugih duhovnikov. Liberalno časopisje zelo hujska proti kongresu, ker bi rado vprizorilo protestanske demonstracije proti katoličanom.

NEMČIJA IN FRANCOSKO-ŠPANSKA NOTA.

»Daily Mail« poroča, da nemška vlada odgovori na francosko-špansko noto glede na pogoje, pod katerimi prizna Evrcap Muley Hafida, da se ne strinja z noto, ker se boji, da bi moral Muley Hafid pokriti stroške francosko-španskih operacij v Maroku.

Dnevne novice.

+ Kaj so ugibali »Zavezarji« v Gorici? Luka Jelenc otvori v Gorici zborovanje jugoslovanske učiteljske »Zaveze«, kakor poroča »Soča«, tako-le: »Organizirajo (namreč »klerikalci«) mladino, hujskajo proti učitelstvu. Napadi so vehementni. Čudno, kako vlada mirno gleda tako hujskanje.« Kako pa bodo liberalni učitelji to preprečili? Luka Jelenc je dejal, da tako-le: »Na delo med mladino, šolo zapuščajoč!« Kakšno pa bo to delo? Dobri Luka je to v otvoritvenem govoru tako pojasnil: »Povejmo mladini, kdo je Terseglav, ki neti nazpor med mladino in učitelstvom!« To bo lepo »delo!« Liberalnim učiteljem, ki mislijo, da bodo z osebnimi napadi na voditelje mladeniške organizacije dosegli, da se ne bo krščanska mladeniška organizacija z vsemi močmi bojevala in izvojevala boja z liberalnim učitelstvom, bodi povedano, da se kruto motijo! Popišite papirja in razlijte gnojnice po vaših listih, kolikor vam drago, naša mladeniška organizacija vam bo pod nogami tako zakurila tla, da se boste prihodnjič premislili tako hujskati proti verskim idealom ljudstva, kot je na vašem goriskem zborovanju črnovrški Silvester v svojem »predavanju«. Prej so liberalni učitelji nemoteno hujskali 10 let, zdaj pa, ko jim hočemo na prste stopiti, javkajo, da je groza, in si domišljujejo, da nas bodo z osebnimi napadi ustrašili! Streznite se vendar enkrat in glejte stvari, kakršne so: Vsak posameznik mladinske organizacije je vaš sovražnik, in pripravite se na boj, ki se bo vršil pod geslom: Brez pardona!

+ Slovenska meja v nevarnosti. Na občnem zboru »Südmarke« v Beljaku je poročal med drugimi član upraviteljstva veleposestnik Fraib o naseljevanju Nemcev na slovenskih tleh. Rekel je, da je naseljevalno delovanje »Südmarke« od zadnjega občnega zbora, ki je bil v Mariboru, le napredovalo. Pokazalo se je, da je mogoče tudi z razmeroma malimi sredstvi kakega društva dosegati znatne uspehe. Prej je imela »Südmarka« le šest posestev; v pretečenem letu je na novo dobila v svoje roke dve veliki, pet srednjevelikih in pet manjših, skupaj 12 posestev. Od teh je ohranila dve posestvi s svojim posredovanjem v nemških rokah, deset pa jih je kupila iz slovenskih rok za Nemce. Vsega skupaj je dozdaj »Südmarka« kupila ob slovensko-nemški meji skoro 700 oralov zemlje. Na teh posestvih je že naselila 12 kmečkih in 2 rokodelski družini, skupaj 76 oseb. Štiri posestva so sedaj prazna; vendar prideta v kratkem tje kaj že dve novi družini. Svojo glavno pozornost obrača »Südmarka« sedaj na St. Ilj v Slovenskih goricah, kjer je dosegla že uspehov, ki jo razveseljujejo. Nekdaj docela slovenska vas Keršnica (Grassnitz) v občini šentiljski je sedaj večinoma v nemški posesti. Kjer so pred nekoliko leti dobivali na nem-

ške ogovore le nevoljne ali pa nobenih odgovorov, tam jim sedaj dajejo prijazna pojasnila v giasih mile nemščine cvetoči otroci nemških naseljenecv. Pri nedavnih dopolnilnih volitvah v drugem volivnem razredu občine St. Ilj so Nemci že zmagali z dvetretjinsko večino. Sicer so se zdaj — je rekel poročevalec, — Slovenci ojunačili od odpora, vendar pa čaka naseljevanja še mnogo sadov. Gotovo je, da se bo nemške meje stalno zavarovalo proti pritisku (!) jugoslovanstva, ako bodo široke množice »Südmarkinih« članov, kakor dose-daj, dcsledno podpirale naseljevanje ob jezikovni meji. — To so jasne besede, na katere bi moral slediti od slovenske strani tudi jaseu odgovor in krepek odpor.

— Umrl je dne 3. t. m. Matevž Pu-gel v starosti 70 let v Kolenčevivasi-Struge pri Dobrepoljah na Dolenjskem, bratukajšnjega starinarja gosp. Gregorja Pu-gelna. Ra'niki je bil jako nadarjen in priljubljen človek, tako da ga pogreša ne le Kolenčavas, nego cela struška dolina. Bodi mu zemljica lahka!

+ Slovenska dijaška zveza je imela dne 8. t. m. v Črnomlju kaj lepo prireditv. Osnovel se je pododbor za Belokrajino, ustanovila se je ljudska knjižnica v Črnomlju, slišali smo dve res lepi predavanji, črnomaljski fantje in dekleta so nastopili na odru in izvrstno igrali narodni igrokaz »Zaklad«. Metliški tamburaši in pevski zbor nas je presenetil s svojim nastopom in pri županu Skubicu se je naposled razvila prav živahna zabava. Veselje in navdušenje je bilo veliko, ko je nastopil predsednik Slovenske dijaške zveze, tov. Natlačen, pozdravil vse navzoče ter otvoril zborovanje. Jasno, določeno in v lepih besedah je razložil mnogobrojnim udeležencem iz Črnomlja in okolice program slov. kat. narodnega dijaštva, vzore in načela, za katera se bori, potrebo delovanja od stiani Slovenske dijaške zveze tudi v Belokrajini, pomen dijaštva za narod, za slovensko ljudstvo, pomen knjižnic itd. Tov. jur. Malnerič nam je prav temeljito pojasnil potrebo, korist, pomen in bistvo izobrazbe, dokazal je, da mora prava, resnična izobrazba počivati le na krščanski veri, takšna izobrazba naj se širi tudi v Belokrajini. Č. g. župnik Peharc je pojasnil razmerje med našo prireditvijo in prireditvijo »Prosvete« v Doličah, dne 5. julija, in je povdaril pomen prave izobrazbe v vsaki stroki, ki počiva na krščanskih načelih. Posebno dobro je uplivalo, da se je udeležil tega zborovanja tudi g. župan mesta Črnomelj, J. Skubic, ki je z veseljem izjavil, da so takšne prireditve našemu mestu in Belokrajini v čast. Tudi neka nasprotnikov je bilo navzočih, toda govorili niso. Pri igri, ki je bila prirejena le za goste, so pokazali črnomaljski fantje in dekleta svoj talent za izvajanje. Vsi so igrali dovršeno, čeprav niso imeli nikakih sredstev na razpolago; od prvega do zadnjega so se znali vsi vtopiti v svoe uloge. Med premori in po igri je nastopal metliški tamburaški zbor, ki je igral prav izborno pod vodstvom g. Mihelčiča, tako da je zavladalo med vsemi udeleženci veliko veselje, ki ni ponehalo tudi pozneje zvečer pri županu g. Skubicu, kjer je bilo posebno lepo, da je pozdravil katoliško dijaštvo tudi kmetski župan g. Mihelčič. — V pododbor Slovenske dijaške zveze za Belokrajino so bili izvoljeni: tov. cand. iur. M. Malnerič za predsednika, tov. iur. M. Oberman za tajnika in knjižničarja ter tov. abiturient M. Težak za biagajnika. — Da bi ostala prireditve Slovenske dijaške zveze ter ostalih sotrudnikov vsem v najlepšem spominu ter da bi dosegli novi pododbor v Belokrajini kar največjih uspehov!

+ Shoda. Dne 8. t. m. sta se vršila dva javna shoda in sicer prvi v St. Vidu pri Zatičini in drugi Pod Gabrom. Shoda sta bila dobro obiskana. Poročal je obakrat deželni poslanec Mandelj o vseh aktualnih političnih in gospodarskih zadevah. Z ozirom na tukajšnje razmere je svaril pred nepremišljeno prodajo gruntov in ostro obsojal razvado, da se pri dražbah zemljišč ponuja kmetom žganja, vina in cigar, da potem bolj s korajžo kupujejo. Povedal je tudi, da »Zadružna zveza« pripravlja tako denarno podjetje, ki bo to epidemično »Güterschlächtere« po možnosti omejila. Zborovalci so bili s poročilom zadovoljni in zatrjali, da gredo pri prihodnjih volitvah složno za kandidate S. L. S.

+ Na Krki se je ustanovilo na praznik Marijinega rojstva, to je v torek, dne 8. septembra, izobraževalno društvo. Ko je č. g. Luka Smolnikar v krasnem poljudnem govoru pričel velike množice poslušalcev in poslušavk razjasnil pomen in namen izobraževalnih društev, je takoj pristopilo nad 80 udov k društvu. Bog daj, da bi društvo tudi tako lepo napredovalo, kakor se je začelo!

+ Druga javna telovadba šentviškega telovadnega odseka. V nedeljo, dne 6. t. m., je priredil šentviški telovadni od-

fant, ki se je vdinjal za kočijaža, še peljati domov in se vrniti potem v Zagreb. Ona pa mora domov, saj vé vsak, kako je, kjer ni gospodinje. Zaspana natakara je kmala, trebušni veseli gostilničar, ki je prišel iz postelje, se je priporočal, da ga obišče Šakonka, ko zopet pride. Ona je obljubevala, naročevala, če pride njen mož, naj ga pošljejo domov, in pristavila:

»Precej denarja ima pri sebi, lahko se mu zgodi kaj. Da bi le že skoraj prišel...« Natakara, ki je dobila svetel goldinar, in oštr sta spremljala gosta k vozu v lopi. Bilo je tako mračno, kakor ko sta prišla. Luka je bil ravno tako zaspan, vendar se je spomnil kovčega:

»Kaj pa kovčeg? Ste ga pozabili?« Na dogovorjeni odgovor je kimal hlapec: »A... saj se mi je zdelo nekaj po noči... Pa zdaj peljete gospo domov in se vrnite. No, pa pridite še večkrat k nam...«

Luka je govoril nalašč, da pokaže bizeljski ošabnosti, da vé, da ni več od njega, in mrmral za njim, ko je odhajal kolesej: »Kako se mu mudi... To bo mestni kočijaž! Oj, navadil se boš, bratec ponižnosti. No, se bova že še kaj videla.«

Pa se nista več. Še tistega dne večer so prihiteli iz Zagreba vračajoče se prodajalke perutnine k Šakonki, ki se je sukala na videz mirno po hiši. Pravile so grozne novice. Šakonka je poslušala smrt-

no bleda, kako da sta nesla dva človeka ponoči kovčeg na most, vrgla policaja v vodo, kako da se je rešil policaj, kako da so iskali potem ves predpoldan kovčeg v vodi, ga našli, odprli...

Šakonki je prihajalo slabo. Seveda! tako grozna novica. Drugi dan se je peljala s Francetom v Brežice, da je prečitala v čitalnici liste, ki so prinašali pod naslovom: »Skrivnostni kovčeg«, dolge članke o umoru, katerega zasleduje oblast. »Storilca, ki sta govorila štajersko narečje, se najdeti skoro.« je dostavil vsak list ob koncu članka. — Šakonka je poravnala skrbne vsak list, govorila z ljudmi o umoru in se vrnila domov. Tam sta trepetala, čakala. Kadar se je zasvetila na cesti orožniška čelada, sta menila, da pride po nja...

Res ni iskala oblast dolgo morilcev. Zagrebška policija je izpraševala po krčmah, popisala kovčeg. Hlapec Luka se je spomnil čudnega obnašanja Šakonke in njenega spremljevalca. Z natakarico sta šla na policijo, spoznala kovčeg. Mož in ženska, mlada, štajerca, vse se je vjemalo.

Šakonka je bila pozvana k sodniji v breški grad. Vprašana po možu, je trdila, da ne vé, kam se je izgubil. Sodnik ji je izjavil, da je na sumu umora in da jo mora dati v preiskovalni zapor. Ko je sledila bleda, a mirna, jetnišničarju, je srečala orožnike, ki so peljali uklenjenega Franceta.

sek svojo drugo javno telovadbo. Nastopilo je samostojno 35 šentviških telovadcev in 24 dečkov naraščaja. Rajalni nastop in proste vaje so se izvajale tako dovršeno, da so jih pohvalili celo nasprotniki. Nato je nastopil naraščaj; dečki, stari 5 do 14 let. Proizvajal je slikovite vaje s praporci. Pri orodni telovadbi se je telovadilo na bradlji, kozlu in skoku v višino. Nastopil je tudi šentviški vaditeljski zbor na drogu. Po orodni telovadbi je sledila krasna skupina in rajalni odhod telovadcev. — Po telovadbi se je razvila v telovadni dvorani živahna veselica, ki jo je otvoril predsednik »Čitalnice« s primernim govorom. Nato pozdravi brat Zabret došle goste iz Ljubljane, Viča, Škofje Loke, D. M. Polja in Mengša. Zahvali se bratu načelniku Zavodniku za njegov trud in mu izroči v dokaz udanosti telovadcev srebrno uro z verižico. Prečita sledeči pozdrav: »Krepko naprej z uma svitlim mečem! Na zdar! Telovadni odsek Radovljica.« Brat Podlesnik pozdravi navzoče kot podnačelnik Z. T. O. Spominja se, kako je ustanovljaj prvi telovadni odsek na deželi v Št. Vidu. Končno govori še brat Rupnik, član »Zarje«, v imenu katoliških narodnih akademikov. Opozarja na občni zbor »Ljudske knjižnice«, ki se odpravi prihodnji teden. Vseh gostov je bilo nad 100. med drugimi tudi gospod župnik iz Šmartna in več tamošnjih gostov, ki so bili ob pogledu na disciplinirane čete zelo navdušeni in gotovo želeli, da se tudi pri njih ustanovi telovadni odsek. Šentviški odsek je v marsikaterem oziru vzor-odsek, zato z radostjo pozdravljamo vsak njegov nastop. Na zdar!

— **Semiška dekanija** ima sestanek sodalitatis ss. Cordis Jesu v ponedeljek, dne 14. t. m. na Radovici. Začetek ob 11. uri dopoldne.

— **Vsi štirje gorški okrajni šolski nadzorniki** so se udeležili skupščine »Zaveze« v Gorici. Mi tem štirim gospodom le čestitam na dobrem teku, s katerim so povzili »predavanje« črnovrškega učitelja Silvestra o »klerikalizmu«. Če bi jim bila ta dika slovenskega liberalnega učiteljstva povrh prebrala še svojo čedno disciplinarno preiskavo, potem bi se bil gotovo dobri okus teh štirih gospodov okrajnih šolskih nadzornikov pokazal v še lepši luči. Kakor se vidi, se štirje okrajni šolski nadzorniki dobro počutijo v Silvestrovi družbi.

— **Slovenske časnikarje v Trstu** je pričakovalo na tržaškem kolodvoru do 2000 tržaških Slovanov. Časnikarje je v imenu tržaških Slovencev pozdravil dr. Rybač. Danes zvečer je v »Narodnem Domu« koncert na čast gostom.

— **Prestavljen** je iz Divače na Jesenice železniški adjunkt gosp. Franc Kunaver.

— **Umrli** je v ponedeljek, 7. t. m., v 32. letu svoje starosti na Pruskem v Oberhausen-u po ljubljanskih trgovinah in po Gorenjskem dobro znana Marija Ahačiči roj. Ravnihar iz Škofje Loke. Pokojnica je bila hči škofovskoškega pota Franceta Ravniharja in je izvrševala svoj posel več kakor 12 let. Pred sedmimi leti se je omožila. Njen mož je bil tudi nekaj časa v Ameriki; v zadnjem času pa je delal v Oberhausen-u na Pruskem, kamor mu je tudi ona sledila meseca maja t. l. V 32. letu je morala zapustiti ta svet za vedno; za njo žalujejo trije nepreskrbljeni dečki. — Bodi ji lahka zemljica tuja!

— **† Dr. Stjepan Miletic**. V noči od 17. do 8. t. m. je umrl v Münchenu bivši intendant hrvatskega narodnega gledališča, dr. modroslovja Stjepan Miletic v starosti 40 let. Že kot maturant je dramatisiral »Diogena« po romanu Senoe. Izdal je tudi zvezek pesmi, ki jih je posvetil spomenu svojega prijatelja Tučiča. Kot modroslovec je študiral dunajski gledališča, pozneje razna nemška in pariška. V Parizu je nastopal celo kot statist, da bi se tem bolj spoznal z gledališčem. Pod Khuen-Hedervaryjem je postal intendant hrvatskega gledališča. Iz političnih razlogov pa se je kmalu sprl s hrvaško vlado. Potem je vzel gledališče v najem in je vodil od leta 1894. do 1899. Pod njim se je hrvaški odser do visoko povzdignil. Tudi kot dramatik ima nevenljivih zaslug. Najbolj znana njegova dela so: »Grof Paližna«, »Boleslav«, »Tomislav« in »Krešimir-viči«. Pred dvema letoma ga je zadela kap. Od takrat je iskal zdravja po raznih sanatorijih. Bil je svoj čas tudi predsednik hrv. pisateljskega društva. Zapustil je vdovo in dva otroka. N. p. v m.!

— **Lepa slavnost** se je vršila na Mali Šmarni dan v Dragi pri Beli cerkvi na Dolenjskem; namreč blagoslovljenje nove Zajčeve votivne kapele. Gospod Alojzij Zajc, posestnik in vinotržec v Spodnji Šiški pri Ljubljani in tukajšnji rojak, je dal v svojem rojstnem kraju v Dragi pri Beli cerkvi postaviti v spomin celi ugledni Zajčevi rodbini umetniško zidano in krasno opravljeno kapelo v čast Mariji Pomoč-

nici. Od blizo in daleč so prišli omenjenega dne ljudje k tej slovesnosti v Drago in veče. gospod P. Ferdinand Zajc je izvršil ob asistenci domačega gospoda župnika cerkveno opravilo blagoslovljenja. Kapelo je izvršil ljubljanski stavbenik Faleschini v popolno zadovoljnost vseh ter v kras in ponos Beli cerkvi; domoljubni in verni Zajčevi rodbini pa v trajen spomenik ne le v monumentalni stavbi, temveč tudi v hvaležnih srcih Belocerkevčanov.

— **Umrli** je v Volčah mati č. g. župnika Zarlija.

— **Metropolitom v Banjaluki** je imenovan profesor bogoslovja Vasilje Popović.

— **Dalmatinski namestnik Nardelli** se je vrnil iz Gasteina v Zader.

— **Ubežen občinski blagajnik**. Lazar Pevac, blagajnik občine Slankamen, je poneveril 8000 kron ter pobegnil čez srbsko mejo.

— **Izgredi Lahov na Reki**. Od iredente nahujskana tolpa je v Drenovi napadla kapelana Bujana, da je moral bežati. Hrvata Lukaniča so težko ranili in vrgli iz neke krčme. Reški redarji so izgrede gledali, ne da bi posegli vmes.

— **Proti hrvatskim parobrodnim društvom** so se zedinili »Lloyd«, »Ungaro-Croata« in »Dalmatia«. Na neki konferenci v Trstu so sklenili zastopniki teh društev, da znižajo tarife za 80 odstotkov (!), da bi tako uničili hrvatska podjetja.

— **Gozdni požar v Bosni**. Prošlo nedeljo je začel goriti velik gozd ob reki Bistrici v Bosni. Orožniki, gozdarji in 200 kmetov se je trudilo, da bi omejili ogenj, toda zaman. Gorelo je že en kilometer na dolgo. Ob 9. uri zvečer pa je začelo deževati in je lilo celo noč ter pogasilo požar.

— **Roparski napad v Zagrebu**. V sredo okoli polnoči je prišel vpokojeni učitelj Blažeković domov in odprl vežna vrata, kar ga napade neznan lopov, mu strga povrtnik s telesa ter zdere zlato uro in verižico. Potem ga še vsega preišče, najde denarnico, ki je bila prazna, mu raztrga obleko ter zbeži. Blažeković je bil kakor okamenel. Ko je letel lopov že po cesti, je začel vpiti, toda noben redar ga ni slišal, ker na Prilazu, kjer se je to zgodilo, navadno nobenega ni. Tako je ropar odnesel pete.

— **Otvoritev nove šole v Krtini** dne 13. t. m., ob 3. uri popoldne in ž njo združene prireditve vzbujajo čedalje večje zanimanje. Na dnevnem redu je: Ob 3. uri popoldne blagoslovljenje nove šole; po blagoslovu kratek nagovor. Potem ob pol 4. uri ljudska veselica s tombolo v prostori gospe A. Zarnik, pri kateri svira slavna kamniška godba. Nastop pevskega zbora. Cela prireditev se vrši ob vsakem vremenu. Vabila so se že razposlala, vendar, ker se je gotovo nevede in nehote na koga pozabilo, se vsi prijatelji šole tem potom kar najuljudneje vabijo. — Šolski odbor.

— **Izrednim javnim profesorjem** na zagrebški pravoslavni fakulteti je imenovan dr. Ladislav Polić, dosedanj privatni docent. Predaval bo splošno, hrvatsko-ogrsko državno in mednarodno pravo.

— **Kringa v Istri**. Zopet imamo veliko sušo. Prva suša je uničila prve poljske pridelke: pšenico, rž, ječmen, oves, fižol, seno; a druga poznejše pridelke: krompir, koruzo in repo. Pasišča so vsa zgorela. Ni paše. Edini pridelek bode grozdje, ako nas Bog obvaruje toče. — Kmetje imajo še veliko vina, a ga ne morejo prodati. Kam bodo spravili novo vino, ko je še staro v sodih? Tužna jim majka! Slovenci, kupujte vino!

— **Utonil** je v Novem mestu v Krki postrežkov sin, petleten Anton Novak.

— **Postojnsko jamo** obiščejo dne 14. t. m. francoski časnikarji. Pripeljejo se dne 13. sept. zvečer s posebnim brzovlakom iz Trsta, prenočijo v Postojni, drugi dan si ogledajo jamo ter se odpeljejo ob 1. uri 17 min. popoldne v Bruck na M.

— **Zahvala**. Podpisano županstvo izreka tem potom še enkrat p. t. damam in gospodom pomožnega in slavnostnega odbora na Bledu, ki so tako požrtvovalno in uspešno delovali v prid pogorelcem, najtoplejšo zahvalo. — Na Bledu, dne 8. sept. 1908. Župan: Fran Rus.

— **Umrli**. Umrli je v Zireh soproga nadučitelja gosp. Leopolda Božiča, gospa Marija Božič, v 70. letu starosti

Ljubljanske novice.

lj Slovenskim staršem slovenske Ljubljane! Veliko, žalostno veliko je število slovenskih otrok, ki v naši beli Ljubljani polnijo nemške šole in vzrok temu leži v veliki brezbriznosti in nezavednosti slovenskih staršev. Zares, šola naj da otroku omiko in izobrazbo, vzgoji naj ga za koristnega člana človeške družbe — ali mnogoštevilne izkušnje nas uče, da tuja

nemška šola slovenskemu detetu prave omike in izobrazbe ne more dati. Ali je mogoč napredek v šoli, kjer otrok ne razume učitelja in učitelj ne učenca, kjer si oba stojita nasproti kot tuja in se otrok ne čuti doma, kot svoj med svojimi? Le slovenska šola zamore napram slovenski deci povoljno izpolnjevati svojo visoko nalogo, le iz nje bo izhajala vaša deca omikana in izobrazena, vam, narodu in človeštvu v prid in veselje. Razdrobite tedaj sužnje okrove, slovenski starši, v katere se vklepate sami, izbrišite madež z naše slovenske prestolnice, ne izročajte več najdražjega zaklada svojega, svoje dece, svojemu narodnemu sovražniku, saj je vendar jasno ko beli dan, da slovensko dete spada le v slovensko šolo!

lj **Del dobikov za »Ljubljano«** je od danes 7. ure zvečer razstavljen v oknih »Katoliške Bukvarne«, izložba proti Vodnikovemu trgu.

lj **Sestava ljubljanskega koncertnega orkestra** bode do 15. t. m. dovršena. O tem se nam piše: Dosedanja »Društvena godba« bode preosnovana in popolnjena tako, da bode štela 36 moč, torej popoln koncertni orkester. Ker pa je več nego polovica moči dovršenih konservatoristov, se umeje po sebi, da bode nivo preosnovanega orkestra neprimerno višji, nego je mogel biti oni dosedanje »Društvene godbe«, in da bode dana možnost, tudi v nas proizvajati velike simfonične koncerte, kakršnih doslej nismo mogli prirediti. Novi koncertni orkester je že sklenil pogodbo s slovensko opero, tako, da bode tudi naša opera v orkestralnem oziru stala na vse višji stopinji, nego ji je to bilo mogoče doslej, ko je bila vezana na vojaško godbo, ki je svoje obveznosti izpolnjevala le v najskromnejši meri. Veščaki v glasbi nam zagotavljajo, da bode preosnovani orkester stal na takem višku, da bode daleko prekašal v provinci-jalnih mestih običajne orkestre. Saj se je to pokazalo že doslej, ko orkester niti še dopolnjen ni. Umeje se pa po sebi, da tudi posled ne bo opušal svojih javnih koncertnih prireditev. Mi bodedmo prenovljenemu orkestru posvečavali vso svojo pozornost, ker vidimo v njem važen faktor v estetičnem napredovanju našega javnega in umetnostnega življenja.

lj **Podčastniki tukajšnje garnizije** prirede v soboto, dne 12. t. m., v areni »Narodnega doma« družbinski večer spojen z vojaškim koncertom in šaljivo pošto. Začetek ob 8. uri. Vstop prost. Prijatelji in znanci podčastnikov, kakor slavno občinstvo sploh se tem potom uljudno vabi.

lj **Glasbena Matica** poroča ob pričetku novega šolskega leta: V lanskem šolskem letu je bilo na glasbeni šoli 495 gojencev in poučevalo je 12 učiteljskih moči. Letos se napravi važen korak naprej v smeri proti pravemu konservatoriju, ker se bodo poleg dosedanjih predmetov (teorije, harmonije, kontrapunkta, kompozicije, zborovega petja, solopetja, klavirja, violine, čela, flavte in klarineta) otvoril pouk v vseh nadaljnjih instrumentih: v kontrabasu, oboi, fagotu, rogu, trobenti, pozavni in harfi. Poučevali bodo namreč na zavodu člani novega koncertnega orkestra svoje instrumente. Novemu kapelniku gosp. V. Talichu so se poverile redne ensembleske vaje. Slovenci imamo mnogo glasbene usposobljenosti, le vzbujati in izobrazevati si jo damo vse premalo. Marsikdo, ki ne more ali ne mara po srednjih in visokih šolah študirati, bi lahko v glasbi prišel do prav dobrega kruha. Povpraševanje po dobrih godbenikih je vsepovsod toliko, da si ti kar izbirajo boljša mesta. Slovenci sčasoma lahko postanemo na glasbenem polju drugi Čehi. Čas vpisovanja in pogoji sprejema so razvidni iz »Investija«, ki se dobiva v »Glasbeni Matici«, iz lepakov in iz današnjega inserata.

lj **Prijet mednarodni defravdant**. Kakor smo že poročali, je dne 27. januarja t. l. 23-letni kontorist Franc Hanhart defravdiral ljubljanskemu trgovskemu zastopniku gosp. Karolu Megliču 2400 K in jo odkuril v Italijo, kjer si je poiskal službe pri inženirju Viktorju Orsenigi v Milanu, ki je tudi kmalu postal Hanhartova žrtev. Nekeč med Orsenigijevo odsotnostjo je izginil Hanhart, z njim pa tudi inženirjev paleto, v katerem je imel ček za 6430 lir, kojega je Hanhart pod tujim imenom škotriral. Tukajšnja policija je brzojavnim in pismenim potom po Megličevi defravdaciji takoj pozvala milansko, kakor tudi druge policije, da Hanrata aretujejo. A ker ga milanska policija ni mogla izslediti, je tudi tam izvršil tatvino in pobegnil. Najnovejša sled Hanhartova je vodila v Marzelj na južnem Francoskem in tam ga je tudi usoda zadela. Na brzojavno zahtevo ljubljanske policije bil je navedenec glasom brzojavnega poročila c. in kr. avstro-ogrskega konzulata predčerašnjem po marzelski policijski prefekturi tam aretovan in sodišču izročen. Hanhart je zasledovan tudi v centralni policijski tiral-

nici, ker je kot zastopnik neko dunajsko tvrdko opeharil za 1769 lir. Mladi defravdant je v Trziču na Kranjskem rojen, pristojen pa v Pariz, ter govori poleg slovenskega tudi nemško, laško, francosko, slabo angleško in arabsko.

lj **V Ljubljano skočil** ali padel je sinoči Pred Pruiami drvar Mihael Pančur, ki se je pa naglo vjel za nek čoln in se tako izkobilal iz vode. Ko je bil na suhem, je ponosno rekel, da nikomur nič zato, če skoči v vodo.

lj **Trpinčenje živali**. Včeraj je nekje na Dolenjskem nek mesar, odnosno hlapec naložil na majhen voz 7 prašičev in 8 telet in sicer na tak majhen prostor, da je ležala uboga žival skoraj druga vrh druge. Zagovarjal se bode zaradi trpinčenja živali pri pristojni oblasti.

lj **Našla se je** dne 8. t. m. v Ljubljani neka svota denarja, katera se dobi pri g. V. Kramaršiču, Krakovski nasip št. 26, spodaj na desno.

lj **Nesrečo**, ki bi se bila lahko pripetila dne 8. t. m. na Ljubljani, pri kateri bi bili gotovo utonili inž. Endlicher, Jevšek in sestra Petrinova, sta preprečila gg Brate in Breskvar, ki sta se peljala s čolnom na pomoč. Endlicherju je padlo veslo v vodo, hotel ga je vjeti, čoln se je nagnil in bili so vsi trije v vodi. Naj bi ne bilo takoj pomoči, bi se bila zgodila nesreča.

lj **Sejm**. Dne 9. t. m. je bilo na tedenski sejem prignanih 53 volov, 36 krav in telet, skupaj 89 glav. Kupčija je bila srednja. Cena goveji živini je bila 56 do 64 h kg žive vage.

Štajerske novice.

š **Občni zbor kat. političnega društva »Sava«** se je vršil v nedeljo, dne 6. t. m., na Vidmu. Izvolilo se je nekaj novih odbornikov. Društvo ne deluje hrupno, ampak mirno po začrtanem cilju; zasluga društva v polni meri je, da je organizacija S. K. Z. v brežiško-sevniškem okraju vzorno izvedena.

š **Javni shod S. K. Z. na Vidmu** se je vršil v nedeljo, dne 6. t. m., popoldne. Poročal je državni poslanec dr. Ivan Benkovič, kateremu se je izreklo zaupanje in zahvala.

š **Velik javni shod na Planini pri Sevnici** se je vršil v torek, dne 8. t. m. Zbralo se je nad 600 volivcev iz Planine, iz Dobja, Št. Vida, Golobinjeka, Zabukovja in zlasti iz Jurkloštra. Shod se je ob krasnem vremenu in mirno vršil pod milim nebom. Poročal je državni poslanec dr. Ivan Benkovič, kateremu se je izreklo zaupanje in zahvala.

š **Konjerejska zadruga za brežiški okraj** se je ustanovila. Vpeljalo se bode pasmo dirkačev. Ustanovnega občnega zbora se je udeležil pl. Rossmanit iz Maribora in nadživinozdravnik ter vet. delegat v Zagrebu g. Korošec.

š **Podružnica kmetijske družbe** za brežiško okolico se snuje. Prošnja na centralo je že vložena.

š **Shod S. K. Z. pri Sv. Jerneju** je bil zelo dobro obiskan. Govorili so državni poslanec Pišek, kmetje Potnik, Napotnik, kaplan Pregelj in drugi. Med navzočimi je vladalo veliko navdušenje za S. K. Z. in so vsi sklenili pristopiti k nji, kot svoji organizaciji.

š **Mladeniški shod** se vrši 20. septembra v Poljčanah. Shod obeta biti veličasten, za kar bodo poskrbeli naši vrli fantje iz tamošnjih okoliških župnij. Mladenci, le na delo!

š **Naše Slovenske Gorice** so letos blagoslovljene. Vinogradi in sadonosniki kažejo tako, kakor že veliko let ne. Če nam Bog še da nekaj časa lepo solčno vreme, bomo naredili letos kapljico, da bo veselje.

š **Od ajde** upajo še naši kmetovalci lep pridelek, ako še ne nastopi mrazovje.

š **Ubili** so zadnjo nedeljo ponoči v Mariji Puščavi hlapca Švajgerja iz Št. Lovrenca. Švajger je pil v Eichholzerjevi gostilni v Puščavi in se tam z nekim fantom skregal. Zjutraj so ga našli mrtvega z razbito črepinjo na cesti.

š **50.000 K** se bo glasom sklepa letošnje glavne skupščine »Südmarke« porabilo za podporo nemškemu obrtnikom na južnem Štajerskem.

š **Savinjsko dolino** smatrajo Nemci že za svojo. Tako vsaj poroča »Deutsche Wacht«, ki samozvestno piše, kako si v savinjski dolini Nemci osvajajo kos za kosom. Ali je to le bahanje, ali hoče s tem dajati poguma »Südmarkinim« prvoboriteljem, ali pa je res. V tem slučaju pač ni odveč, če celjske voditeje opozarjamo, naj začno z resnim protidporom.

š **Poročila se je** učiteljica Sidonija Štuhec v Kamnici z g. Ernestom Slancem, nadučiteljem v Petrovčah.

š **Pred mariborske porotnike** pridejo: v ponedeljek, 21. t. m., Jožef Vozu, pismo-voja, radi poneverjenja in Marija Maurič radi požiga; v torek, 22. t. m., Marija

Krefl radi detomora; dne 23. t. m. Franc Zibert radi tatvine in goljufije; v četrtek, dne 24. t. m., Jakob Hetzl, Andrej Wressnig, Jakob Stang, Anton Trampus radi goljufije in požiga; v petek, 25. t. m., Jakob Klemenčič, uboj; v soboto, 26. t. m., Ferdinand Leskovar, bivši odgovorni urednik »Slovensk. Gospodarja«, tiskovna pravda. Tožita Vekoslav Spindler in Janko Lesničar.

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča.

Za svojo sestro se je bal. Jakob Kapovec, 23 let stari delavec v Britofu, ni bil nič kaj dober hlapcu Valentinu Jankotu, to pa zaradi tega, ker je imel obdolženec znanje z njegovo sestro Marijo. Dne 2. avgusta t. l. zvečer je sedel Kapovec v Šušteršičevi gostilni na Primskem, kamor je prišel tudi Janko. Kapovec ga je povabil na pijačo, kar je pa Jenko osorno odklonil. Ker je bil Jenko precej vinjen, unel se je med njima prepir, tekom katerega je Kapovec s pestjo po nosu udaril. Za mizo stoječ obdolženec je takoj posegel v svoj žep, odprl svoj oistro nabrušeni nož in odšel proti kuhinji. Jenko je šel za njim in ga sunil v hrbet, kar je Kapovec silno razkačilo. Hipoma se je obrnil in z vso silo sunil dvakrat z nožem v Jenkoto, tako da je kar curkoma lila kri iz njegovih prsi in je bil v nekaj trenutkih mrtev. Sunek, ki ga je dobil Jenko v prsi, je bil smrtonosen, kajti prerezana je bila prsna kost in je nož prodrl v osrčje, nakar je nastopila smrt. Kapovec ne taji storjenega čina, zagovarja se ie s tem, da je postopal v nekakem silobranu. Sodišče ga je obsodilo na pet let težke ječe.

Nepoboljšljiv steper. Franc Strmičnik, 32 let star, samski mehanik iz Lučen pri Celju, je bil že večkrat zaradi hudodelstva goljufije kaznovan, a poboljšal se ni. Kot izučen mehanik je potoval po svetu in popravljal šivalne stroje. Kadar pa ni imel dela, je sleparil ljudi tako, da se je lažljivo izdajal za agenta s šivalnimi stroji. Imenoval je razne tvrdke, ki jih je baje zastopal. Bilo je spomladi leta 1906. Obdolženec si je izbral za svoje delovanje Sežano, Vipavo, Idrijo, Postojno in Goričo. V teh krajih je opeharil okoli 23 strank na ta način, da je zahteval od strank predupneme za naročene šivalne stroje, ali pa za njih posamezne dele, ki jih pa nikoli ni naročil. Visokost škode, ki jo trpijo ti ljudje, znaša 653 kron 2 vin. Ko je Strmičnik uvidel, da ne gre več na ta način in so mu postala tla prevročja, jo je potegnil čez Hrvaško v Bosno. Vsled izdane tiralnice so ga letos na Hrvaškem zasledili in izročili tukajšnjemu sodišču. Obdolženec v polnem obsegu svojo krivdo priznava. Razprava se nadaljuje.

Iz slovanskega sveta.

sl Zopet novo preganjanje Slovakov. Slovaški liti poročajo: V Visoki se je te dni vršila slovesnost gasilcev, pri kateri so si slovaški mladeniči okinčali klobuke z raznimi traki. To pa ni ugažalo mažarskim orožnikom, ki so spoznali, da traki tvorijo barve ruske zastave in zato so »šohajom« ukazali, da naj trake odstranijo. Ker so se mladeniči obotavljali tako narediti, odstranili je neki orožnik sam enemu šohaju klobuk s traki. To ravnanje je razburilo šohaje, ki so začeli orožnikom pretiti. Orožniki so najprej zoper mladeniče streljali na slepo, ali potem so jih napadli z bodali. Šohaji so se seveda razpršili. Toda ker je ta čin spraval v nevarnost mažarsko državo, poslal je »služny« (okr. glavar) v občino 25 orožnikov, da vzdržujejo red. Hkrati se je vpeljala kazenska preiskava zoper »uporne panslavistične šohaje« in marljivo se poizveduje, kdo je šohaje naščuval, da naj si dajo na klobuk trake z »ruskimi« barvami.

sl Uničujejo češke trgovce. Nemški karlvarški list se baha, da je že kot žrtev bojkota, ki so ga nemški nacionalci razglasili zoper češke trgovce, padel češki trgovec s kolonijalnim blagom gosp. Bauer in drugega češkega trgovca čaka bojda ista usoda. Tako Nemci Slovanom, in Slovani??

sl Slovaki za Andreja Hlinko. Slovaški tednik »Ludove Noviny« v zadnji številki v uvodnem članku pozivlje vse Slovaške, da naj ob priliki jubileja sv. Očeta nabirajo podpise k prošnji, v kateri se bo sv. Oče naprosil, da naj po nedolžnem »ab ordine« suspendiranemu župniku Andreju Hlinki zopet dovoli celebrirati.

sl Bolgarsko naučno ministrstvo je kupilo 2000 iztisov književnih proizvodov, ki so izšli izpod peresa bolgarskih pisateljev Vondra, Jširkova, Penča, Slavejkova, R. Slavejkova in Al. Konstantinova. Kupljene knjige se bodo podelile dijaškim knjižnicam in revnim čitalnicam.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

Telefonska in brzolavna poročila

AVDIJENCE PRI CESARJU.

Budimpešta, 11. sept. Danes je minister zunanjih zadev, baron Aehrenthal, zopet imel daljšo avdienco pri cesarju. Popoldne Aehrenthal odpotuje na Dunaj. Danes je tudi baron Rauch poročal o položaju na Hrvaškem.

BOLGARSKI KNEZ V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 11. sept. Bolgarski knez pride s svojo soprogo v Budimpešto dne 23. t. m.

NEMŠKI CESAR NA FRANCOSKEM.

Pariz, 11. sept. Nemški cesar bo danes incognito eno uro na Francoskem. Obiskal bo ob meji neki kraj, raz katerega je krasen razgled. Francoska vlada je obnemenu orožništvu naročila, naj napram osbam v cesarjevem avtomobilu opusti navadne formalnosti pri prehodu preko meje.

HRVAŠKA KATOLIŠKA STRANKA.

Zagreb, 11. sept. »Hrvatstvo« javlja, da bo odslej hrvaška katoliška stranka samostojno nastopala.

VELIKA KATOLIŠKA MANIFESTACIJA.

London, 11. sept. Evharistični kongres se je razvil v veliko katoliško manifestacijo. Shod je izrazil sv. očetu neomajano udanost ter je prejel od kardinala Vanutellija papežev blagoslov.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 11. septembra.

Pšenica za oktober	11:32
Pšenica za april	11:61
Rž za okt.	9:42
Oves za okt.	8:92
Koruza za maj 1. 1909	7:38

Efektiv: 5 višje.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
10	9. zveč.	734'5	18'9	sl. jzah.	del. obl.	
11	7. zjut.	32'1	15'2	brezvetr.	pol obl.	0 0
	2. pop	30'5	22'9	sr. jzah.	obl.	

Srednja včerajšnja temp. 18'10, norm. 15'60

1-1 Zahvala.

2253

Povodom bolezni in smrti naše predrage matere, ozlroma stare matere, gospe

Marije Stele roj. Murnik

hišne posestnice in gostilničarke

nam je došlo toliko dokazov iskrenega sočutja, da se nam ni moglo vsakemu posebej zahvaliti. Posebno pa se zahvaljujemo preč. šentpeterski duhovščini za pogrebno spremstvo, dalje sl. pevsk. društvu »Ljubljanski Zvon« za ganljive žalostinke in slavnemu občinstvu, ki je prihitelo od blizu in daleč, da spremi pokojnico k zadnjemu počitku. Vsem in vsakemu posebej: Iskrena hvala!

LJUBLJANA, 11. septembra 1908.

Žalajoči ostali.

Na prodaj so poceni

tri viseče svetilke
ena jako lepa. Kje, pove upravnštvo.

2240 3 1

Zidarskega polirja

ki je zmožen samostojno voditi stavbe sprejme takoj 3-1

Ivan Ogrin oblast. konces. zid. mojster Karlovska cesta št. 51l.

Mizarske pomočnike

sprejme takoj za stalno pohaštvono in stavbeno delo 4-1

Jakob Homovc mehanično mizarstvo v Cerknici.

Soliden rudar

se želi v surho ženitbe seznaniti z gospodično staro 20-30 let, lepega vedenja, ki bi imela veselje do potovanja v Nemčijo.

Le resne ponudbe če mogoče s sliko, pod šifro „150“ na upravo tega lista.

2241 2-1

Napake v dijeti

2108 4-1

odstranja Rogaški „Styria-vrelec“ (medicinalna voda). Za vino, konjak itd. se priporoča „Templjev vrelec.“

Glavna zaloga:
lekarna Ub. pl. Trnkóczy
: Ljubljana. :

Primarius
dr. V. GREGORIČ
Ljubljana

kronska
ustna
voda

EUODIN
(Zakonito zavarovan.)

Specialiteta
za kadilce.

10 do 15 kapljic v kozarec vode.

Cena 2 kroni.

Glavna zaloga:
lekarna Ub. pl. Trnkóczy
: Ljubljana. : 1898 28

Vsled reduciranja produkcije se **proda 500 tuc. rjuh brez šiva**

50/200 cm velikih, obrobljenih, prve kakovosti, 6 kosov za K 14-30. Priporočljivo za hotele in kopališča 2009 8

Krasne novosti flanele, barhenta cefira, oksforda, damasta, Posteljno, namizno perilo itd., le boljše kakovosti. Vzorci zastoj.

Posebnost: **Nevestine oprave**, tudi gotove, od 500 do 15.000 kron.

Tkalnica platna in bombaža **br. Krejcar**, Dobruška, Češko.

Največja pralnica na Kranjskem in svetlolikalnica

Ljubljana, Kolodvorske ulice šte. 8

je sedaj opremljena z 12 električnimi motorji in zračno sušilnico, da se perilo v najkrajšem času opere, posuši in zlika.

Cene so znižane in nižje kot drugod.

Po tej napravi se perilo ne le varuje, marveč tudi res čisto opere in napravi kot novo. — Z dežele poslano perilo se vrne v štirih dneh oprano in zlikano

Za številni obisk se priporoča velespoštovanjem

2239 1

A. ŠARC

Morebitne reklamacije naj se naznanijo naravnost meni

Vinski MOŠT

sladek, pristni beli in rudeč **Br. Novakovič** se toči **Sodnjudomači pridelek** trdke **ske ulice št. 4** in na Rimski cesti št. 5.

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.

Tisk »Katoliške Tiskarne«.

(Izvirno poročilo »Slovincu«.)

Izlet slovanskih časnikaŕjev na Gorenjsko, katerega je priredila deželna zveza za promet tujcev, je izpadel jako sijajno. Lepo vreme je vplivalo na dobro razpoloženje gostov, ki so občudovali prirodne krasote naše zemlje.

Na Bledu jih je pri izstopu iz vlaka nagovoril gospod Peternel, načelnik blejske prometne zveze, ter jih pozdravil na naših tleh, odgovoril mu je rusko grof Bobrzinski, voditelj desnice v ruski dumi. Dekleta v narodnih nošah so jim delile šopke ter jih spremile do čolnov. Pri jezeru jih pozdravi v imenu blejske občine gospod župan Rus, odgovarja mu gospod Bronislav Laskovnicki, urednik dnevnika »Novy Wiek«, po poljsko.

Nato se vsedejo gospodje v čolne in vozijo po jezeru. Gostje so bili polni humorja. V enem čolnu se je vozila večinoma poljska družba: g. Ostaszewski-Baranski, urednik dnevnika »Dziennik Polski«, g. Laskovnicki, dalje naš daljni gost gosp. Czarnowski, sin malega in revnega kašubskega naroda ob Baltijskem morju, ki so še ostanki davnih polabskih Slovanov, grofica Choloniowska iz Ukrajine in njena govorišica grofica Wyslocka, stara gospa grofica Potocka je morala radi bolehnosti ostati v Ljubljani. Njim sta se pridružila dva prijatelja poljskega naroda, Čeh Hovorka in Slovenec dr. Lenard. Drugi čoln je organiziral grof Bobrinjski z veliko energijo in spretnostjo. V zadnjem trenutku je opazil še en nedostatek, in zaklical z močnim glasom: »Reformirajmo našo družbo!« ter je vzel še nekaj Kranjcev in narodnih nošah v svoj čoln.

Prijetno presenečenje je imel gospod Kazimir Pollack, urednik najbolj razširjenega poljskega dnevnika »Kurier Varšavski« iz Varšave. Zašel je v čoln »Črtomir« gospoda nadsvetnika Ferjančiča in gospodični Ferjančičevi sta ga vozili po jezeru tako spretno in energično, da je čoln švilgal po jezeru kot strela in vsaj trikrat okrožil čolne drugih gostov, predno so dospeli do hotela »Louisenbad«. Ubogi gospod se je že poprej pritoževal, da je našel v Ljubljani toliko prijetnosti, da celo nož ni zatisnil očesa. Bilo je res prijetno gledati na poljskega Črtomira pri slovenski Bogumili. Zato je pa tudi pred odhodom obljubil, da bo v svojem listu na vso moč delal reklamo za našo zemljo in čez nekaj dni se bo že v 70.000 izvodih po celnem poljskem kraljestvu razširila slava Slovencekam. Iz drugih čolnov so odmevale vesele slovenske pesmi.

Po prihodu v »Louisenbad« so se nekateri gostje šli kopat, drugi so si pa ogledovali park in zdravilišče Ricklijevo ter obiskali v spremstvu gospoda župnika cerkev in splezali celo na zvonik, kar zlasti za poljski grofici ni bila lahka reč. Celo izobraževalno društvo so si želeli ogledati.

Ob 12. uri je bil obed v hotelu »Luisenbad«. Po obedu je napil grof Bobrinski slovenskemu narodu, kot narodu, ki je s svojim delom dokazal, da je Slovenstvo res kulturna sila, pozdravlja velik kulturni napredek Slovencev ter želi, da bi njegovi rojaki čisto obiskovali našo zemljo.

Gosp. nadsvetnik Ferjančič pozdravlja slovanske goste. Mi, Slovenci, sprejemo v našem lepem kraju vse goste z veliko radostjo, zlasti pa goste, kakor prihajajo danes, in trudili se bomo, da ohranimo vsako ped naše zemlje ter jo dvignemo na tako kulturno stopinjo, da bo našim gostom prijetno na nji prebivati.

Nato govori gosp. Pollack: Pri vseh narodih žive pravljice, da se na gorah nahajajo duhovi. V začaranih gradovih spe stari vitezi, redovniki se zbirajo ob ponočni uri k molitvam v razsvetljenih samostanih, orjaki in pritlikovci žive po gozdih in začarana vojska spi v duplinah s svojim kraljem. In ko se oglasi ponočni zvon, zbude se vsi ti duhovi in vstanejo. Naj bi bil zvon vaše cerkvice na otoku oni čarobni zvonec, ki budi iz stoletnega spanja vse kulturne sile vašega naroda in cellega naroda. Napija temu prebujenju.

Gosp. Hovorka odgovarja na napitnico gospoda nadsvetnika Ferjančiča, nato pa se spomni še naših Slovencev, ki so danes toliko pripomogle, da se je napravil prijeten izlet.

Dr. Rath iz Orave na Ogrskem, advokat in zagovornik župnika Hlinke o njegovem znanem procesu, napija županu Rusu in vsem prebivalcem blejskim.

Slednjič napiše še gosp. Laskovnicki g. dr. Lampetu kot zastopniku deželnega odbora in kot predstavitelju slovenske duhovščine, ki je največ pripomogla do tako čudovitega kulturnega napredka našega naroda. Ker je tudi poljsko duhovni-

štvo vedno zvesto branilo pravice svoja narodnosti s pravicami katoliške cerkve, smo si v tem oziru toliko bolj podobni in toliko bolj odkritosrčen je naš pozdrav.

Minka Peternelova pa v imenu slovenskih deklet zahvaljuje slovanskim gostom za pozdrav in za prijaznost.

Ob dveh popoldne je bilo z vlakom treba odpotovati dalje v Bohinj.

Pred odhodom je imel gosp. Pollack prijetno presenečenje. Gosp. dr. Krisper mu je izročil dobro zadeto fotografijo njegove vožnje po jezeru.

Med vožnjo v Bohinj so se v vlaku vedno prepevale slovenske narodne pesme. Poljski grofici sta se tako sprijaznila s slovenskimi dekleti, da je ločitev postala težavna. Gospodična Tila Vovkova jima je morala obljubiti, da ju obišče v Varšavi.

V Bohinju sta nagovorila goste kratko gosp. Humek, predsednik bohinjskega tujškega društva in župnik gosp. Piber. Župnik je zlasti poudarjal, da jih sprejema v imenu našega ljudstva, ki je dobro in pošteno, odsev lepote in kreposti naših gor. Grof Bobeinski odgovarja, da so mu vsi gostje naložili prijetno dolžnost, da se zahvaljuje. Dali ste nam mnogo, ker ste nam dali vaša srca in čujemo se med vami kot bratje.

Potem so se peljali k bohinjskemu jezeru in po povratku je bil banket v hotelu Triglav.

Po banketu je govoril prvi gosp. dr. Lampe: V imenu dežele vas pozdravljam z veseljem, a deloma tudi iz egoizma, da boste delali reklamo za našo zemljo. Sprejem je priredila družba za promet tujcev. Beseda »tujec« je vedno odijozna, pomenja nekaj sovražnega, zlobnega. In v resnici so mnogi tujci šli čez našo zemljo v davnih časih, ki so jo uničevali. Toda naš narod je imel v sebi toliko moči, da je preстал vse. Tudi moderni tujski promet ima nevarne stvari. Tuji kapital podjarmí ljudstvo, izpridijo se šege itd. Zato hočemo dvigniti naš narod na tako stopinjo omike, da mu tujski promet ne bo mogel škodovati, ampak, da bo naš narod iz njega črpal novih sil.

Danes nam je pa prijetno, da sprejemamo goste, ki nam niso tujci, ampak bratje. Ko se vračate domov, tja med ruske Kozake in gori na Češko, na slovanski jug in vi, Poljaki, na sever, raznašajte povsod slavo naše zemlje in vabite k nam svoje rojake.

Gosp. dr. Krisper pozdravi goste v imenu »Zveze«. Videli ste danes kos naše zemlje, toda niste videli še vsega. Videti bi morali še naš narod. S takim narodom je mogoče delati čudeže. Videti bi morali njegova društva, njegove organizacije, kako se trudijo, da bi prišli do višje kulture in naredili gostom tukaj bivanje prijetno. Delajte na to, da se tujski promet razširi. Turistika je tudi sredstvo moderne kulture. Ona prinaša denarna sredstva ter zbližuje narode. Nato napija slovenski kulturi.

Dr. Barth se zahvaljuje v imenu Slo-
vakov za prijazni sprejem. Gorenjska ga
spominja na njegove Tatre ter mu pravi,
naj dela doma med svojim narodom za
povzdigo dežele in kulture, kot dela so-
rodni narod slovenski.

Gosp. Schmidt iz Prage se zahvaljuje gosp. Bleiweisu, ki se je največ trudil, da se je vršil današnji izlet tako lepo.

Ob 7. uri zvečer se poslovi del gostov in odpelje dalje v Trst, drugi del je šel ob osmih nazaj na Jesenice in od tam del na Dunaj, drugi pa nazaj v Ljubljano. Po banketu so še govorili grof Bobrinski, ki je napil domačemu župniku Pibru, Holecček pa gosp. županu ljubljanskemu, Hribarju. Slednjič še gosp. prof. Šurmin iz Zagreba.

Največja zahvala gre gosp. dr. Krišperju, ki se s tako vnelo in s toliko spretnostjo trudi, da dvigne našo domovino do višje stopinje kulture in blagostanja.

Veteranska slavnost v Idriji.

Krasen poleten dan je uzrl praznično odeto Idrijo, grom možnarjev in vabljivi zvoki godbe pozdravljajo eno najlepših slavnosti letošnjega leta. Idrijsko vojaško veteransko društvo praznuje cesarjevo šestdesetletnico, tridesetletnico po zavzetju Bosne, petindvajsetletnico ustanovitve društva in blagoslova zastave. Razun tega praznuje svojo 25-letnico kot poveljnik društva gosp. Kos.

A predno orišemo slavlje, se moramo ozreti na tragično - smešno »pajacado« idrijskega dopisnika v »Slovenskem Narodu«, kateri se je svojemu težko plačanemu izveščitelju zopet — usedel. Zadira se proti tridesetletnici okupacije Bosne, češ da so morali naši vojaki »vihetiti svoj meč proti svojim jugoslovanskim bratom, ko so prelivali svojo kri, da so bedno bosansko-hercegovsko rajo spravili iz tur-

skega v avstr. suženjstvo«. Če ni to pi-
sal znanec, ki mu je menda v zadnjem ča-
su »cesarska« služba prekislo grozdje in
se je gotovo pogumno uprl suženjstvu v
avstrijski vojski ali njegov somišljenik, s
katerim sta si pobratima v nerazumevanju
kulturnih odnošajev na jugu naše monar-
hije? Dopisnik je radoveden, kdo bo raz-
obesil zastave v slavnostnih dneh. Ime
je gotovo dovolj posla. Sami smo izkušali
šteti, a začeti smo morali pri napredni
idrijski občini in naprednih idrijskih obča-
nih in dalje, zastava pri zastavi! Združi
idrijski duh je zmagal nad strankarsko
strastjo. — Ponedeljek, dne 7. t. m. se je
pričela slavnost ob 8. uri zvečer z miro-
zovom po mestu, nakar se je vršila v pi-
vovarni slavnostna predstava. Najprvo
govori gosp. A. Kos prolog, ki ga je po-
klonil idrijskim veteranom gosp. J. Za-
zula. — Godba zaigra cesarsko pesem.
Zavesa se odgrne, zadivljeni ugledamo
sredi odra v zelenju cesarjev doprtni kip,
nad glavo mu drži deva lavorjev venec
zadaj se ponosno dviga zastava. Pred ki-
pom kleči usmiljenka in teši bledega ran-
jenca. Ob obeh straneh stojе veteranci
in vojaško pozdravljajo svojega najvišje-
ga poveljnika. — Nato pojejo dečki ljud-
ske šole, vojaško oblečeni, Adamičevo
spevogrno v proslavo cesarja Franca Jo-
žefa I. Začne se živa slika: za cesarjevim
kipom stoji dekle s palmovo vejo v rokah.
levo deklice s cesarskimi, desno dečki s
slovenskimi trobojnicami. Vsi zapojejo ce-
sarsko pesem, godba jih spremlja. Na pi-
janino igra gospodična Rika Kos. Nato po-
je g. Fr. Kos, A. Šabec, J. Gruden in A.
Novak šaljivo »Vinsko pokušnjo«, ki zbudi
prisrčen smeh in viharno odobravanje.
Dvorana nabito polna, mnogo ljudi ni do-
bilo prostora. Poveljnik vet. društva g.
Fr. Kos zahvali vse sodelovalce za njihov
trud in njih požrtvovalnost, potem se raz-
vije prosta zabava. — Dne 8. t. m. jutraj
ob 5. uri je svirala godba po mestu budni-
co, ob 6. uri je sprejelo odposlanstvo ljub-
ljanske veterane, ki jih je prišlo pod po-
veljstvom gosp. tajnika Smoleta enajst.

Zjutraj, 8. t. m., so sprejeli veterani svoje goste. Prišlo jih je iz Ljubljane 11, pod vodstvom g. tajnika ljubljanskega veteranskega društva Smoleta, ki je pozdravil v imenu okrajne veteranske zveze, ljubljanskega društva in poveljnika g. Mihaliča. Iskreno častita idrijskemu poveljniku g. Fr. Kosu, ki obhaja petindvajsetletnico. Nato pripne gospa M. Didič na idrijsko zastavo slovensko trobojnico — prvo, ki diči krasno zastavo — z napisom: 1883 Idriščanke veteranom 1908. Veličasten je bil sprevod, ki se je pomikal odtod v cerkev: najprvo gostje z zastavo, nato v dvovprežnem vozu štirje veterani iz l. 1848 gg. J. Tratnik, dva Vončina in M. Podgornik, za njimi so korakali čvrsto in pomorno pod poveljstvom g. pl. Premiersteina veterani iz leta 1859 (2), 1864 (4), 1868 (4) in 1878 (čez 50), za njimi idrijski veterani. Krasen cerkven govor je imel katehet Oswald, pri maši je godba svirala. Po maši je defilirala vsa vrsta mimo zastopnikov cerkvene in svetne oblasti, ki so stali na Zahodni kapijski dvorani, nato pa so

stali pred šolo, ter krenila pred stanovanjem idrijskega poveljnika - jubilarja, kjer so shranili zastave. Tu se je vršil najlepši del slavnosti. Pred poveljnika g. Kosa stopi deklica s krasnim šopkom v roki (gdčna J. Pečirar) ter govori gladko in navdušeno z zvonkim glasom. Spominja se protektorja društva, cesarja Fran Josipa I., kumice cesarice Elizabete, ki je podarila prvi trak, in njene namestnice, preblag. gospe nadsvetnikove Novakove, ki že počiva v grobu. V znamenje udanosti veterancev svojemu poveljniku pokloni temu šopek. Za njo častita veteran g. Didič v imenu tovarišev zaslužnemu poveljniku na petindvajsetletnici. V znak hvaležnosti mu podari zlat prstan s smaragdnom; zunaj sta urezani letnici 1883—1908, znotraj pa: Idrijski vojaški veteranci poveljniku v spomin. Izroči mu tudi krasno srebrno dozo za cigarete. Trikratni gromoviti: »Živio!« je pričal poveljniku, da tovariši čutijo, kar je govoril g. Didič. Poveljnik je iznenađen, ni pričakoval take proslave, v hipu ne najde druge besede, kot: »Tega nisem zaslužil.« Nato se zahvaljuje vsem tovarišem in jih pozivlja naj ostanejo zvesti veteranskemu društvu. Za tem so se veterani prijateljsko sešli na vrtu g. Didiča, opoldan pa se je vršil skupni obed pri Črnem orlu. Prvi napije g. Kos cesarju, zahvali goste za poset in tovariše za njihov trud. Zahvalo vrača v imenu Ljubljancov g. Smole, častita društvu in poveljniku, povdarja, da še ni doživel tako prisrčnega slavlja niti videl take udanosti tovarišev do poveljnika. Popoldne se je vršila »Na zemlji« ljudska veselica, pri kateri je sviral godbeni klub. Zbralo se je vse idrijsko občinstvo brez razlike stanu in strank, istotako zvečer pri plesu. — Udanostni pozdrav so poslali cesarju-pokrovitelju in g.

dvornemu svetniku Novaku; brzljivo je pozdravil slavlje glavarjev namestnik g. Hofbauer. Da se je slavnost tako lepo izvršila, gre pred vsem hvala neumorno požrtovalnemu poveljniku g. Kosu, njegovi tovarišem in gospodičnam ter vsemu idrijskemu občinstvu, ki je praznovalo ta dan po dolgih letih prvič skupaj in složno. Naj vodi čili poveljnik še dalje društvo s srečno roko do najlepšega procvita! — Stari slovenski rojaki se zavedajo, da niso le dolžni braniti državo, ampak so pripravljene kri proliti za svoj dom, za lastne rojake, zato so pa veteranska slavlja tudi narodna slavlja.

* **Dr. Tominškovo Grško slovnico** (cena 3 K) in istega pisatelja **Grško vadnico** (cena 3 K 50 vin.), dalje **dr. Svetine, Verouk** (za V. gimnazijski razred, cena 2 kroni 80 vin.), je odobrilo visoko c. kr. ministrstvo za bogočastje in pouk. Vse tri knjige je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

* **Imenik slovenskih muzikalij** je izdala »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani in ga dopošlje na zahtevo vsakemu brezplačno.

* **Katalog antikvaričnih** nemških, latinskih itd. knjig je izdala ravnokar »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Katalog navaja v prvi vrsti večja dela raznih strok n. pr. »Denifle, Luther und Luthertum«, — Schmitt, Erklärung des mittleren Deharb'schen Katechismus, — Schuster - Holzhammer, Handbuch zur bibl. Geschichte, — Zellner, Predigten, — Helmolt, Weltgeschichte, — Karl May, Reiserzählungen. — Oesterr. ung. Monarchie in Wort u. Bild in mnogo drugih knjig. Vsa dela so skoro brez izjeme prav dobro ohranjena, mnoga tudi neprerezana in nova. Katalog je sestavljen v nemškem jeziku, ker je namenjen nemškim antikvarjatom. Bukvarna se mora namreč omejiti vsled pomankanja prostora na slovenski antikvariijat in bo oddala drugojezične antikvarične knjige tem potom. Še predno pa razpošljemo katalog antikvariijat, je isti na razpolago domačim odjemalcem in prosimo, da ga, kdor se za istega zanima, takoj naroči.

BERSON

Gumije-
ve pete.

Največja udobnost!
Mirno, tihó stopanje!
Zlasti blagodejne za
nervozne in glavo-
bolne so le

„Berson gumijeve
pete“.

Dobe se v tozadevnih
trgovinah. Pristne le
z vtiskom „Berson“.

Edini izdelovalci:

Sigmund Beer & Söhne
Wien, VI/2

Zahtevajte „Slovenca“ v vseh go-
stilah! — Zahtevajte „Slovenca“
na kolodvorih!

Zahtevajte zastoj!

in franko moj večni, bogate ilustrirani glavni cenik s nad 3000 slikami vseh vrst nikelnastih, srebrnih in zlatih ur, kakor tudi vse vrste solidnih zlatin in srebrnin, dragih zveznih orodja, jeklenega in usnjatega blaga po izvršnih tovarniških cenah.

Nikeli remoni, ure K 2-50
 švic. izvir. „Roskopf“ pal. ura 5-
 registrir. „Adler Roskopf“ nikel. remoni. z zlatno 7-
 Goidin rem. ura „Luna“, kateje z dvojnimi piščem 0-50
 srebr. rem. ura „Gloria“ 0-40
 „dvojni pišč.“ 17-50
 „eklep. vertikal. z rločico na pazu in karab., 15 gr. težka 11-50
 „Luna“ kolesejem 10-50
 ura z kuharico K 2-50, budilka K 2-50, kuhinjska ura K 2-50, bonnevallodna ura K 2-50.

Za vsako uro kline pišemu jamstvo!

Wittich & Co. Ltd. Zastava družbena, ali dander nastaj!

Prva tovarna na ure Hanna Konrad, in im. dvorani nakupnik v Mostu (Bräx) 65A
 2315 1-50

Ježice

kupuje po najvišjih cenah in prosi ponudb
z vzorci **Aleks. Rosenberg, Gradec**
2205 **Annenstrasse 39.** 5-3

: Deklica :

14—16 let stara se takoj sprejme. Naslov
pove upravništvo „Slovenca“. 2225 3—2

Zdravo grozdje

najfinejše plemenite vrste, debele jagode, sladak, vsak dan sveže trgano 5 kg. zavoje franko 3.50 K L. Altneu Versecz 44, Ogrsko. 2191 5-4

Zamenjava in eskomptiranje